

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ LUKIŠKIŲ TARDYMO IZOLIATORIŲ-KALĖJIMĄ IR KALĖJIMŲ DEPARTAMENTĄ PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJOS

2016-11-08 Nr. 4D-2016/1-653
Vilnius

I. SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2016 m. gegužės 6 d. gavo X (toliau vadinama – Pareiškėjas) skundą dėl Lukiškių tardymo izoliatoriaus-kalėjimo (toliau vadinama – Lukiškių TI-K) pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su Pareiškėjo kreipimusi nagrinėjimu ir neteisėtu teisės gauti informaciją apribojimu, ir Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau vadinama – Kalėjimų departamentas) pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su Pareiškėjo kreipimusi nagrinėjimu (toliau vadinama – Skundas).

2. Pareiškėjas Skunde nurodo, kad:

2.1. 2015 m. liepos 23 d. su skundu Nr. 29-1359 ir prašymu Nr. 29-1315, kreipėsi į Lukiškių TI-K administraciją, į šiuos kreipimuisis 2015 m. rugpjūčio 11 d. gavo atsakymą Nr. 96-2117 (kas parengė šį dokumentą, nenurodyta). Nesutikdamas su gautu atsakymu, kreipėsi su 2015 m. rugpjūčio 26 d. skundu (Nr. 2G-2553) į Kalėjimų departamentą, 2015 m. rugsėjo 17 d. gavo atsakymą Nr. 2S-4144, parengtą pareigūno D. A. (Seimo kontrolieriui vardas ir pavardė žinomi); su šiuo raštu pateiktais atsakymais ir pateikimo forma nesutinka, mano, kad jame pateikiama klaidinanti informacija;

2.2. kreipėsi į Lukiškių TI-K administraciją su skundu dėl Socialinės rehabilitacijos būrio viršininkės O. P. (Seimo kontrolieriui vardas ir pavardė žinomi) „biurokratizmo, piktnaudžiavimo prašant padaryti dokumentinės medžiagos kopijas 2015 m. liepos 22 d., registruotą neaišku dėl kokių priežasčių tik 2015 m. liepos 23 d. Nr. 29-1359, bei su prašymu Nr. 29-1315, sulaukiau atsakymo Nr. 96-2117, kuriuo aiškiai buvo ignoruota prašymo dalis pateikti informaciją, vertinti pareigūno O. P. veiksmus, dalis, kurioje prašau išduoti dokumento kopiją, kuriame esu pasirašytinai supažindintas su įrašu žurnale (reg. Nr.118-82/2015-05-29), tačiau be jokių priežasčių atsakoma cituoju:<...>Jūs buvote supažindintas pasirašytinai, todėl prašymas pateikti minėtų įrašų kopijas susipažinimui netenkinamas. <...> Atsakyme nėra nurodyta, kokiais teisės aktais vadovaujantis nėra pateikti mano reikalaujami duomenys, dokumentai, kopijos“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.3. Kalėjimų departamento atsakyme Nr. 2S-4144, parengtame pareigūno D. A., nurodoma: „2015 m. rugsėjo 14 d. individualaus pokalbio metu su Jums davė prašomų dokumentų kopijas. Esant šioms aplinkybėms, nustačius, kad Jūs buvote supažindintas su prašomais dokumentais ir Jums buvo įteiktos prašomų dokumentų kopijos, darytina išvada, kad Jūsų interesai patenkinti ir Lukiškių TI-K administracijos veiksmai pagrįsti“;

2.4. „lygiai po 2 mėnesių laiko, kai kreipiausi į Lukiškių TI-K administraciją, 2015 m.

liepos 18 d., su prašymu Nr. 29-1315, į ką gavau atsakymą 2015 m. rugpjūčio 11 d., atsakymą Nr. 96-2117, kuriame aiškiai buvau ignoruotas, dar daugiau prašomi pateikti dokumentai nepateikti be jokios argumentacijos, ko pasėkoje buvau priverstas kreiptis su skundu Nr. 2G-2553 į Kalėjimų departamentą, į ką gavau atsakymą Nr. 2S-4144. Cituoju: <...> Atkreiptinas dėmesys, kad Lukiškių TI-K 2015 m. liepos 18 d. rašte Nr. 96-2117 nenurodytas rengėjas. Pagal Dokumentų rengimo taisyklių 57 punktą, siunčiamų dokumentų rekvizitai yra šie: herbas arba prekių ženklas, dokumento sudarytojo pavadinimas, įstaigos duomenys, adresatas, dokumento pavadinimas (raštuose – antraštė), dokumento data, dokumento tekstas, parašas, dokumento rengėjo nuoroda. Esant tokiam reglamentavimui, darytina išvada, kad Lukiškių TI-K administracija privalėjo 2015 m. rugpjūčio 11 d. rašte Nr. 96-2117 nurodyti dokumento rengėją ir t. t. Įvertinus tai, kas išdėstyta, konstatuojame, kad Lukiškių TI-K administracijos 2015 m. rugpjūčio 11 d. pateiktas atsakymas į Jūsų 2015 m. liepos 18 d. prašymą ir 2015 m. liepos 23 d. skundą yra pagrįstas ir teisėtas, ir t.t.“;

2.5. „Taigi, tokiais veiksmais, kai 2015 m. liepos 22 d. iki 2015 m. rugsėjo 14 d. Lukiškių TI-K administracijos atsakingi pareigūnai apribojo mano teisę gauti informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo prasme, kad buvo kreiptasi 2015 m. liepos 22 d. su prašymu dėl informacijos suteikimo, prašomi duomenys suteikti nebuvo (Nr. 96-2117), prašomų duomenų buvo atsisakyta suteikti. Minėti prašomi duomenys yra teisėti ir reikalingi tiksliais apskaičiavimams atlikti, esantiems teisės aktų reikalavimų pažeidimams nustatyti, kad, kreipiantis į teismą dėl neturtinės žalos priteisimo, skundas atitiktų LR ABTĮ keliamus reikalavimus, o be minėtų prašomų duomenų yra neįmanoma nustatyti pažeidimo masto intensyvumo, apie tai Lukiškių TI-K administracija žino, todėl veikdama kliudė man pasinaudoti savo teisėmis. Negaudamas prašomų duomenų negaliu realizuoti savo teisių ir nustatyti pažeidimo mastą, dėl to patyriau sveikatos sutrikimų, neigiamų emocijų, psichologinį diskomfortą ir neturtinės žalos. Nėgana to, Kalėjimų departamentas, turėdamas pareigą vertinti Lukiškių TI-K pareigūnų veiksmus, apginti, atstatyti pažeistas teises, pagal pateiktą skundą 2015-08-26 Nr. 2G-2553, priešingai negu tikėtasi, ėmėsi veiksmų sumenkinti pažeidimų mastą, apimtis, dar daugiau – nevertino konkrečius viešojo administravimo subjekto veiksmus, neveikimą ar administracinį sprendimą, pažeidžiančius mano teises dėl valstybės tarnautojų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių.“

3. Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo pripažinti skundą pagrįstu, kreiptis į teismą dėl kaltų piktnaudžiavimu ar biurokratizmu pareigūnų atleidimo iš einamų pareigų, siūlyti kolegialiai institucijai, įstaigos vadovui ar aukštesnei pagal pavaldumą institucijai ir įstaigai skirti nusižengusiems pareigūnams tarnybines (drausmines) nuobaudas, pranešti Seimui, Respublikos Prezidentui ar Ministrui Pirmininkui apie ministrų ar kitų Seimui, Respublikos Prezidentui ar Vyriausybei atskaitingų pareigūnų padarytus pažeidimus.

II. TYRIMAS IR IŠVADOS

Nustatytos reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierius 2016 m. gegužės 18 d. raštu Nr. 4D-2016/1-653/3D-1492 kreipėsi į Kalėjimų departamento direktorę prašydamas pateikti Skundo tyrimui reikšmingus dokumentus. 2016 m. gegužės 26 d. Seimo kontrolierius gavo 2016 m. gegužės 23 d. Kalėjimų departamento raštą Nr. 1S-1917 „Dėl dokumentų pateikimo“, su kuriuo kartu buvo pateikti: Pareiškėjo 2015 m. rugpjūčio 21 d. skundas Kalėjimų departamentui, Lukiškių TI-K 2015 m. rugpjūčio 11 d. raštas Nr. 96-2117 ir Kalėjimų departamento 2015 m. rugsėjo 17 d. raštas Nr. 2S-4144, kuriame nurodoma:

„Susipažinus su Jūsų skundu, nustatyta, kad Jūs pageidaujate ginti savo teises ir

interesus teisme, todėl prieš kreipiantis į teismą kreipėtės į laisvės atėmimo vietos įstaigą dėl įrodymų. Skunde nurodote, kad 2015-08-11 raštas Nr. 96-2117 neišsamus ir nenurodytas rašto rengėjas bei negavote Jums reikalingų įrodymų, todėl prašote nubausti pareigūnus, kurie tariamai Jums atsisakė pateikti reikalaujamus įrodymus, taip pat prašote pateikti dokumentų kopijas.

Išnagrinėjus surinktą dokumentinę medžiagą, nustatyta, kad Jūs kreipėtės į Lukiškių TI-K direktorių su 2015-07-18 prašymu ir 2015-07-23 skundu dėl rašytinių įrodymų. Į minėtus raštus Lukiškių TI-K 2015-08-11 raštu Nr. 96-2117 Jums buvo pateiktas atsakymas, kuriame paaiškinta, kad Jūs supažindintas su 2015-07-18 prašyme reikalaujamais duomenimis, o 2015-07-23 skunde reikalaujamų dokumentų kopijos Jums buvo pateiktos.

Pažymėtina, kad, atsižvelgiant į Jūsų 2015-07-18 prašymą, Lukiškių TI-K administracija 2015-09-14 individualaus pokalbio metu Jums davė prašomų dokumentų kopijas.

Esant šioms aplinkybėms, nustatius, kad Jūs buvote supažindintas su prašomais dokumentais ir Jums buvo įteiktos prašomų dokumentų kopijos, darytina išvada, kad Jūsų interesai patenkinti ir Lukiškių TI-K administracijos veiksmai yra pagrįsti.

Atkreiptinas dėmesys, kad Lukiškių TI-K 2015-08-11 rašte Nr. 96-2117 nenurodytas rengėjas. Pagal Dokumentų rengimo taisyklių 57 punktą, siunčiamų dokumentų rekvizitai yra šie: herbas arba prekių ženklas, dokumento sudarytojo pavadinimas, įstaigos duomenys, adresatas, dokumento pavadinimas (raštuose – antraštė), dokumento data, registracijos numeris, gauto dokumento nuoroda (atsakomuosiuose dokumentuose), dokumento tekstas, parašas, dokumento rengėjo nuoroda. Esant tokiam reglamentavimui, darytina išvada, kad Lukiškių TI-K administracija privalėjo 2015-08-11 rašte Nr. 96-2117 nurodyti dokumento rengėją. Šis dokumento rekvizito nebuvimas neturi įtakos dokumento turiniui ir vieno rekvizito nebuvimas negali būti pagrindas dokumentui panaikinti.“

5. Seimo kontrolierius 2016 m. gegužės 18 d. raštu Nr. 4D-2016/1-653/3D-1483 kreipėsi į Lukiškių TI-K direktorių, prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes. 2016 m. birželio 8 d. Seimo kontrolierius gavo 2016 m. birželio 6 d. Lukiškių TI-K raštą Nr. 9-8631 „Dėl informacijos pateikimo“, kuriame nurodoma:

5.1. Pareiškėjas 2015 m. liepos 18 d. kreipėsi į Lukiškių TI-K su prašymu (reg. Nr. 29-1315) ir 2015 m. liepos 23 d. skundu (reg. Nr. 29-1359). 2015 m. rugpjūčio 11 d. jam buvo pateiktas raštiškas atsakymas (reg. Nr. 96-2117).

5.2. Pareiškėjas į Lukiškių TI-K administraciją dėl Socialinės rehabilitacijos skyriaus būrio viršininkės O. P. veiksmų kreipėsi 2015 m. liepos 13 d. su prašymu (reg. Nr. 29-1288), 2015 m. liepos 14 d. su skundu (reg. Nr. 29-1306), 2015 m. liepos 14 d. su skundu (reg. Nr. 29-1307), į kuriuos buvo pateiktas raštiškas atsakymas (reg. Nr. 96-2089/2015-08-05). Taip pat Pareiškėjas kreipėsi su 2015 m. liepos 22 d. (reg. Nr. 29-1355/2015-07-23, 29-1356/2015-07-23, 29-1357/2015-07-23, 29-1358/2015-07-23) skundais, į kuriuos buvo pateiktas raštiškas atsakymas (reg. Nr. 96-2200/2015-08-19). Išnagrinėjus Pareiškėjo skundus ir prašymus, juose nurodytos aplinkybės ir faktai nebuvo patvirtinti, todėl nebuvo pagrindo imtis veiksmų O. P. atžvilgiu.

5.3. „Pranešame, kad Pareiškėjas kreipėsi į Lukiškių TI-K administraciją su prašymu (reg. Nr. 29-1315/2015-07-18) dėl dokumentų (reg. Nr. 118-82/2015-05-29) kopijų padarymo. Į šį prašymą jam buvo pateiktas raštiškas atsakymas (reg. Nr. 96-2117/2015-08-11). Pareiškėjui nebuvo išduotos prašomos kopijos, kadangi su Suimtųjų priėmimo asmeniniais klausimais apskaitos žurnalo įrašais suimtieji ir nuteistieji yra supažindinami pasirašytinai, individualaus pokalbio metu.“

6. Kartu su Kalėjimų departamento 2016 m. gegužės 23 d. raštu Nr. 1S-1917 „Dėl dokumentų pateikimo“ ir Lukiškių TI-K raštu Nr. 9-8631 „Dėl informacijos pateikimo“ pateikta 2015 m. rugpjūčio 11 d. Lukiškių TI-K rašto Nr. 96-2117 kopija, kurioje nurodoma:

„Pranešame, kad Jūsų 2015-07-18 prašymas ir 2015-07-23 skundas išnagrinėti.

Atsižvelgiant į Jūsų 2015-07-18 prašymą dėl Lukiškių TI-K Socialinės reabilitacijos skyriaus Suimtųjų priėmimo asmeniniais klausimais apskaitos žurnalo įrašų kopijų, pranešame, jog su įrašais minėtame žurnale suimtieji ir nuteistieji yra supažindinami pasirašytinai individualaus pokalbio metu, 2015-05-29 įvykusio individualaus pokalbio metu Jūs buvote supažindintas pasirašytinai su įrašu žurnale (reg. Nr. 118-82/2015-05-29), todėl prašymas pateikti minėtų įrašų kopijas susipažinimui yra netenkintinas. Atkreiptinas dėmesys, kad prašomų dokumentų kopijas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 57 straipsnio 4 dalimi, prireikus, teismas gali savo iniciatyva išreikalauti, pareikalauti iš pareigūnų paaiškinimų.

Atsižvelgiant į Jūsų 2015-07-23 skundą, informuojame, kad kartu su 2015-07-24 Jums įteiktu atsakymu buvo pridėtos ir Jūsų prašomo dokumento kopijos (reg. Nr. 96-1978/2015-07-24). Pažymėtina, kad Jūsų prašymas dėl kopijų buvo išnagrinėtas per 12 darbo dienų, taigi, teisės aktuose nustatyti terminai pažeisti nebuvo, atsakymas Jums buvo pateiktas vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytais objektyvumo ir proporcingumo principais.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Jūsų 2015-07-23 skundas yra nepagrįstas.“

Skundo tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

7. Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo (toliau vadinama – Teisės gauti informaciją įstatymas):

7.1. 3 straipsnis. Įstaigų pareiga teikti informaciją

„1. Įstaigos privalo teikti pareiškėjams informaciją. Atsisakyti suteikti informaciją galima šio įstatymo nustatyta tvarka. [...]“;

7.2. 4 straipsnis. Informacijos teikimo principai

„Įstaigos, teikdamos informaciją, vadovaujasi šiais principais:

1) informacijos išsamumo, reiškiančio, kad pareiškėjui turi būti pateikta visa pagal teisės aktus teiktina jo prašymo turinį atitinkanti informacija;

2) tikslumo, reiškiančio, kad pareiškėjui teikiama informacija turi atitikti įstaigos disponuojamą informaciją;

3) teisėtumo, reiškiančio, kad įstaigos veiksmai teikiant informaciją grindžiami šiuo ir kitais įstatymais ar kitais teisės aktais; [...]“;

7.3. 16 straipsnis „Atsisakymas teikti informaciją“

„1. Prašymas, pateiktas nesilaikant šio įstatymo nustatytų reikalavimų, įstaigos vadovo ar jo įgalioto asmens rašytiniu pavedimu ar rezoliucija gali būti netenkinamas.

2. Įstaiga gali atsisakyti teikti informaciją, jeigu: 1) pagal pareiškėjo prašymą reikėtų sukurti dokumentus ar informacijos rinkmenas ir tai būtų susiję su neproporcingai didelėmis darbo ir laiko sąnaudomis; 2) prašymo turinys yra nekonkretus; 3) tas pats pareiškėjas pakartotinai prašo tos pačios informacijos; 4) prašoma informacija jau buvo viešai paskelbta; tokiu atveju įstaiga per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo įstaigoje dienos nurodo pareiškėjui jos paskelbimo šaltinį; 5) įstaiga tam tikros informacijos rinkimą ir tvarkymą nutraukia pasikeitus įstaigos funkcijoms.

3. Jeigu įstaiga atsisako pateikti informaciją, pareiškėjui išsiunčiamas apie tai pranešimas, kuriame nurodoma atsisakymo priežastis ir šio sprendimo apskundimo tvarka. [...]“

8. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau vadinama – Viešojo administravimo įstatymas):

8.1. 3 straipsnis. Viešojo administravimo principai

„Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais:

1) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti

šiam įstatyme išdėstyti teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; 2) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...]; 11) atsakomybės už priimtus sprendimus. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, priimdamas administracinius sprendimus, turi prisiimti atsakomybę už priimtų administracinių sprendimų sukeltus padarinius.“

9. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 patvirtintų Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklių (toliau vadinama – Asmenų prašymų nagrinėjimo taisyklės):

34 *punktas* „Asmenų prašymai, išskyrus asmenų prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tuoj pat, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo užregistravimo institucijoje.“

10. Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. V-117 „Dėl dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Dokumentų rengimo taisyklių (toliau vadinama – Dokumentų rengimo taisyklės):

57 *punktas* „Siunčiamų dokumentų [...] rekvizitai yra šie: herbas arba prekių ženklas, dokumento sudarytojo pavadinimas, įstaigos duomenys, adresatas, dokumento pavadinimas (raštuose – antraštė), dokumento data, registracijos numeris, gauto dokumento nuoroda (atsakomuosiuose dokumentuose), dokumento tekstas, parašas, dokumento rengėjo nuoroda.“

Skundo tyrimui reikšminga teismų praktika

11. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014 m. balandžio 9 d. pasitarime aprobuotame Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikos, nagrinėjant bylas dėl bausmių vykdymo ir kardomojo suėmimo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų viešojo administravimo srityje, apibendrinime nurodyta:

13.2 *papunktis* – „[...] teisėjų kolegija pažymėjo, kad pataisos namai ir Kalėjimų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, kaip viešojo administravimo subjektai, be minėtų specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, pavyzdžiui: įstatymo viršenybės, reiškiančio, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstyti teisinius pagrindus, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia principus (Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 punktą) (2012 m. gruodžio 20 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁸²²-3206/2012). Laisvės atėmimo institucijų sprendimuose turi būti aiškiai nurodyti objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis pagrįsti sprendimo motyvai, kurie, be kita ko, atitiktų Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnyje numatytus reikalavimus (2011 m. balandžio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴³-2876/2011).“

Išvados

12. Atsižvelgiant į Skunde nurodytas aplinkybes, tyrimo metu surinktą informaciją ir teisinį reglamentavimą, tyrimo išvados bus pateikiamos dėl kiekvienos iš šių dalių atskirai:

12.1. dėl Lukiškių TI-K pareigūnų veiksmų nagrinėjant Pareiškėjo prašymą dėl informacijos pateikimo;

12.2. dėl Pareiškėjo skundo nagrinėjimo Kalėjimų departamente.

*Dėl Lukiškių TI-K pareigūnų veiksmų
nagrinėjant Pareiškėjo prašymą dėl informacijos pateikimo*

13. Pareiškėjas Skunde nurodo, kad 2015 m. liepos 23 d. su skundu Nr. 29-1359 ir 2015 m. liepos 18 d. prašymu Nr. 29-1315 kreipėsi į Lukiškių TI-K administraciją; į šiuos kreipimusis 2015 m. rugpjūčio 11 d. gavo atsakymą Nr. 96-2117, kuriuo nepagrįstai atsisakyta pateikti jo 2015 m. liepos 18 d. prašyme nurodytų dokumentų (Lukiškių TI-K Socialinės rehabilitacijos skyriaus Suimtųjų priėmimo asmeniniais klausimais paskaitos žurnalo) kopijas. Atsakyme teigiama: „Jūs buvote supažindintas pasirašytinai, todėl prašymas pateikti minėtų įrašų kopijas susipažinimui netenkinamas“, tačiau nepranešama, kokiais teisės aktais vadovaujantis atsisakoma pateikti prašomų dokumentų kopijas, taip pat nenurodyta, kas parengė šį dokumentą.

14. Teisės gauti informaciją įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad įstaigos *privalo* teikti pareiškėjams informaciją. *Atsisakyti suteikti informaciją galima tik šio įstatymo nustatyta tvarka.* Šio įstatymo 4 straipsnyje nustatyta, kad įstaigos, teikdamos informaciją, vadovaujasi šiais principais – informacijos išsamumo, reiškiančio, kad pareiškėjui turi būti pateikta visa pagal teisės aktus teiktina *jo prašymo turinį atitinkanti informacija* (1 punktas); tikslumo, reiškiančio, kad pareiškėjui teikiama informacija turi atitikti įstaigos disponuojamą informaciją (2 punktas); teisėtumo, reiškiančio, kad įstaigos veiksmai teikiant informaciją *grindžiami šiuo ir kitais įstatymais ar kitais teisės aktais* (3 punktas). Atsisakyti suteikti prašomą informaciją galima tik Teisės gauti informaciją įstatymo 16 straipsnyje numatytais atvejais.

Asmenų prašymų nagrinėjimo taisyklių 34 punkte nustatyta, kad prašymai, išskyrus asmenų prašymus, į kuriuos galima atsakyti tuoj pat, turi būti išnagrinėjami per *20 darbo dienu nuo prašymo užregistravimo institucijoje.*

15. Seimo kontrolieriaus atlikto tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas Lukiškių TI-K direktoriui 2015 m. liepos 18 d. pateikė prašymą dėl Lukiškių TI-K Socialinės rehabilitacijos skyriaus Suimtųjų priėmimo asmeniniais klausimais apskaitos žurnalo 2015 m. gegužės 29 d. įrašo (reg. Nr. 82/2015-05-29) kopijos pateikimo, sąlygų sudarymo susipažinti su šiuo įrašu. Į šį Pareiškėjo prašymą atsakyta 2015 m. rugpjūčio 11 d. raštu Nr. 96-2117, kuriame nurodoma: „pranešame, jog su įrašais minėtame žurnale suimtieji ir nuteistieji yra supažindinami pasirašytinai individualaus pokalbio metu, 2015 m. gegužės 29 d. įvykusio individualaus pokalbio metu Jūs buvote supažindintas pasirašytinai su įrašu žurnale (reg. Nr. 118-82/2015-05-29), todėl prašymas pateikti minėtų įrašų kopijas susipažinimui yra netenkintinas.“ Atkreiptinas dėmesys į tai, kad atsisakymas pateikti Pareiškėjo prašomą informaciją nėra grindžiamas teisės aktų nuostatomis, o nurodomas atsisakymo pateikti prašomą informaciją pagrindas, kuris nėra numatytas Teisės gauti informaciją 16 straipsnyje (šios pažymos 7.3 punktas).

16. Seimo kontrolieriaus atlikto tyrimo metu taip pat nustatyta, kad Pareiškėjui 2015 m. rugsėjo 14 d. individualaus pokalbio su Lukiškių TI-K Socialinės rehabilitacijos skyriaus būrio viršininku E. L. (Seimo kontrolieriui vardas ir pavardė žinomi) metu buvo pateiktos jo 2015 m. liepos 18 d. prašyme Nr. 29-1315 nurodytų dokumentų kopijos. Tačiau atkreipiamas dėmesys į tai, kad prašomų dokumentų kopijos Pareiškėjui buvo pateiktos po 40 darbo dienų nuo prašymo užregistravimo Lukiškių TI-K dienos, t. y. nesilaikant Asmenų prašymų nagrinėjimo taisyklių 34 punkte nustatyto 20 darbo dienų termino.

17. Atsižvelgiant į nustatytą ir pirmiau išdėstytą aplinkybių visumą, darytina išvada, kad Lukiškių TI-K pareigūnai 2015 m. rugpjūčio 11 d. raštu Nr. 96-2117 nepagrįstai atsisakė Pareiškėjui pateikti jo prašomą informaciją. Taip pat darytina išvada, kad Pareiškėjui prašoma informacija buvo pateikta nesilaikant Asmenų prašymų nagrinėjimo taisyklių 34 punkte nustatytą terminų, ir tuo iki 2015 m. rugsėjo 14 d. buvo nepagrįstai ribojama Pareiškėjo teisė

gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų.

Dėl šių priežasčių Skundo dalis dėl Lukiškių TI-K pareigūnų veiksmų nagrinėjant Pareiškėjo prašymą pateikti informaciją pripažintina pagrįsta.

18. Įvertinus Lukiškių TI-K 2015 m. rugpjūčio 11 d. rašto Nr. 96-2117 visumą, t. y. kad rašte yra išvardinti Pareiškėjo kreipimaisi, kurie yra nagrinėjami, į keliamus klausimus atsakyta per teisės aktų nustatytus terminus, nurodyta šio rašto apskundimo tvarka ir jis pasirašytas įstaigos direktoriaus, vadovaujantis teisingumo ir proporcingumo principais, darytina išvada, kad šis raštas iš esmės atitinka Dokumentų rengimo taisyklių 57 punkto (šios pažymos 10 punktas) reikalavimus, todėl sutiktina su Kalėjimų departamento 2015 m. rugsėjo 17 d. rašte Nr. 2S-4144 padaryta išvada, kad vieno dokumento rekvizito nebuvimas neturi įtakos dokumento turiniui ir negali būti pagrindas dokumentui naikinti.

Nors Pareiškėjui 2015 m. rugsėjo 14 d. ir buvo pateiktos prašomų dokumentų kopijos, tačiau Lukiškių TI-K direktoriui rekomenduotina imtis priemonių, kad ateityje asmenų, laikomų Lukiškių TI-K, prašymai pateikti prašomą informaciją būtų nagrinėjami ir į juos atsakoma laikantis teisės aktų nustatytos tvarkos ir terminų, o įstaigos dokumentai būtų rengiami laikantis Dokumentų rengimo taisyklių reikalavimų.

Dėl Pareiškėjo skundo nagrinėjimo Kalėjimų departamente

19. Pareiškėjas Skunde teigia, kad, nesutikdamas su Lukiškių TI-K 2015 m. rugpjūčio 11 d. atsakymu į jo 2015 m. liepos 18 d. prašymą dėl informacijos pateikimo, kreipėsi su 2015 m. rugpjūčio 21 d. skundu (Kalėjimų departamente gautu 2015 m. rugpjūčio 26 d., reg. Nr. 2G-2553) į Kalėjimų departamentą, 2015 m. rugsėjo 17 d. gavo atsakymą Nr. 2S-4144, tačiau su šiuo rašte pateiktais atsakymais ir pateikimo forma nesutinka, mano, kad šis atsakymas nėra tikslus ir pagrįstas, o jame pateikiama klaidinanti informacija.

20. Lukiškių TI-K Seimo kontrolieriui pateikti duomenys patvirtina tai, kad į Pareiškėjo skundą dėl Lukiškių TI-K 2015 m. rugpjūčio 11 d. rašto Nr. 96-2117, buvo atsakyta Kalėjimų departamento 2015 m. rugsėjo 17 d. raštu Nr. 2S-4144. Išanalizavus šio rašto turinį, darytina išvada, kad nagrinėjant Pareiškėjo skundą nebuvo įvertinti Lukiškių TI-K 2015 m. rugpjūčio 11 d. rašto argumentų, kuriais remiantis atsisakyta Pareiškėjui pateikti prašomų dokumentų kopijas, teisėtumas ir pagrįstumas, nebuvo įvertinta tai, kad prašomų dokumentų kopijos Pareiškėjui buvo pateiktos nuo prašymo užregistravimo institucijoje dienos praėjus 40 darbo dienų, t. y. Kalėjimų departamentas nenustatė ir neįvertino Lukiškių TI-K padarytų pažeidimų.

21. Remiantis pirmiau nustatytų išdėstytų aplinkybių visuma, konstatuotina, kad Pareiškėjo 2015 m. rugpjūčio 21 d. skundas Kalėjimų departamente buvo išnagrinėtas neišsamiai ir nevisapusiškai, nesilaikant Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintų viešojo administravimo principų (šios pažymos 8 punktas).

Dėl nurodytų priežasčių Skundo dalis dėl Pareiškėjo skundo nagrinėjimo Kalėjimų departamente pripažintina pagrįsta.

Įvertinus tai, kad šios pažymos 15–16 punktuose buvo konstatuota, jog 2015 m. rugpjūčio 11 d. Lukiškių TI-K raštu Nr. 96-2117 buvo nepagrįstai atsisakyta pateikti Pareiškėjui prašomų dokumentų kopijas, prašomos kopijos buvo pateiktos nesilaikant teisės aktuose nustatytų terminų, rekomendacija Kalėjimų departamento direktorei pakartotinai išnagrinėti Pareiškėjo 2015 m. rugpjūčio 21 d. skundą neteiktina. Tačiau Kalėjimų departamento direktorei rekomenduotina išsiaiškinti, dėl kokių priežasčių Pareiškėjo 2015 m. rugpjūčio 21 d. skundas Kalėjimų departamente buvo išnagrinėtas neišsamiai ir nevisapusiškai, ir imtis priemonių užtikrinti, kad asmenų, kurie kreipiasi į Kalėjimų departamentą, skundai būtų nagrinėjami išsamiai, visapusiškai ir objektyviai.

III. SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

22. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, nusprendžia:

22.1. X skundo dalį dėl Lukiškių TI-K pareigūnų veiksmų nagrinėjant jo prašymą dėl informacijos pateikimo pripažinti pagrįsta;

22.2. X skundo dalį dėl jo skundo nagrinėjimo Kalėjimų departamente pripažinti pagrįsta.

IV. SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

23. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lukiškių tardymo izoliatoriaus-kalėjimo direktoriui Viktorui Davidenko rekomenduoja:

23.1. imtis priemonių, kad ateityje asmenų, laikomų Lukiškių TI-K, prašymai pateikti prašomą informaciją būtų nagrinėjami ir į juos atsakoma laikantis teisės aktų nustatytos tvarkos ir terminų;

23.2. imtis priemonių, kad Lukiškių tardymo izoliatoriaus-kalėjimo dokumentai būtų rengiami laikantis Dokumentų rengimo taisyklių reikalavimų.

24. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 14 ir 17 punktais, Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktorei Živilei Mikėnaitei rekomenduoja:

24.1. išsiaiškinti dėl kokių priežasčių Pareiškėjo 2015 m. rugpjūčio 21 d. skundas Kalėjimų departamente buvo išnagrinėtas neišsamiai ir nevisapusiškai;

24.2. imtis priemonių užtikrinti, kad asmenų, kurie kreipiasi į Kalėjimų departamentą prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, skundai būtų nagrinėjami išsamiai, visapusiškai ir objektyviai.

25. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalimi, prašyčiau šias rekomendacijas išnagrinėti ir apie jų nagrinėjimo rezultatus informuoti iki 2016 m. gruodžio 16 dienos.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas